

VLAEMSCH-DUIITSCH ZANGVERBOND,
Vlaams-Duitse koorfederatie (1846-1848).

Werd in 1846 gesticht door Prudens van Duyse,
samen met de gebroeders Robert en Evariste van
Maldeghe van het koor van het Gomberts Ge-
nootschap en Johan M. Dautzenberg. De basis

voor deze intense samenwerking tussen Vlaamse (vooral Gentse) en Duitse (vooral Rijnlandse) mannenkoren werd gelegd in Gent in 1844, toen de Keulse Männergesang-Verein de koorwedstrijd van de Melomanen won. Doelstelling van het internationale koorverbond was het zingen en verspreiden van goede koormuziek op Duitse, Nederlandse en Latijnse teksten. Via contacten met de betere Duitse koren en hun repertoire wou men aan Vlaamse kant het niveau van de eigen koormuziek op een hoger niveau tillen. Later kwam daar ook nog de zorg voor goede religieuze en symfonische muziek bij. Het Zangverbond (met erevoorzitter baron Théodore-Emile de t' Serclaes de Wommersom en medevoorzitter Jan Nolet de Brauwere van Steeland) organiseerde drie koorontmoetingen.

Het eerste zangfeest werd door de Männergesang-Verein georganiseerd op 14 en 15 juni te Keulen. Felix Mendelssohn-Bartholdy, die voor deze gelegenheid een koorwerk op tekst van Schiller schreef, en Franz Weber leidden de 27 Vlaamse en 22 Duitse koren. Niettegenstaande de romantische geest van verbroedering had de koorfederatie van in het begin te kampen met uiteenlopende intenties. Aan Duitse zijde dacht men pan-Germaans, terwijl sommigen aan Vlaamse kant vooral de verfransing wilden tegengaan, zij het dan binnen het Belgische staatsbestel. Van Duyses project vond daarom niet overal in Vlaanderen instemming en vooral de Antwerpse koren bleven – ook wel gedeeltelijk uit persoonlijke rivaliteit – grotendeels afzijdig. Alleen Gustaaf Wappers en Hendrik Conscience woonden het eerste zangfeest bij. Conscience hield er een toespraak en op 20 september 1846 werd hij zelfs erelid van de Männergesang-Verein. Het tweede zangfeest vond plaats op 24 en 25 september 1846 in Brussel, dit met de officiële steun van de Belgische regering en in aanwezigheid van de koning. Het concert op de tweede dag werd geopend met de Brabançonne en er waren ook enkele Waalse koren aanwezig. Zo werd het Zangverbond van een Vlaams-Rijnlandse culturele samenwerking steeds meer een officieel Belgisch-Duits anti-Frans initiatief. De muzikale leiding was deze keer in handen van Franz Weber en de broers Van Maldeghe. Het derde zangfeest was opnieuw in Vlaanderen, dit keer in Gent van 26 tot 28 juni 1847. Ook dit koortreffen werd door de Belgische regering gesubsidieerd en opnieuw waren er Waalse koorverenigingen aanwezig die “hoog- en nederduitsch” zongen. Bij die gelegenheid hield Theodoor van Ryswyck een toespraak waarin hij de band tussen Vlaanderen en het Rijnland bezong (“Wij waren immer medeloten/ uit d'eigen reuzeneik gesproten”). Dautzenberg zei tijdens de openingsplechtigheid: *Ob dieser Gruss deutsch oder flämisch ist, das kann ich selbst nicht sagen, echt germanisch ist er jedenfalls.* Eind 1847 traden de gebroeders Van

punkte Deutsch-Flämischer Beziehungen', in *Der Belfried* (februari 1917); – J. Behets, 'Het Germanisme in de Vlaamse Beweging', in *WT*, jg. 20 (juni 1960), kol. 5-12 en kol. 201-210.
ILLUSTRATIE(S), zie: Duitsland-Vlaanderen.

JAN DEWILDE